

[Paul Møller.]

hårdt arbejde. Vi kan ikke love noget om vor stillingtagen, dertil kender vi alt for lidt til den mosaik, som det ærede medlem hr. Peter Nielsen var inde på; men vi kan love, at vi vil være med til et grundigt og et sagligt arbejde med disse statsfinansielle problemer.

Baunsgaard: Jeg vil gerne indledningsvis sige, at den utilfredshed, der tidligere under denne debat er kommet til orde over for finansministerens forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskat til staten, deler jeg ikke. Jeg betragter tværtimod finansministerens forslag som særdeles klogt og fornuftigt begrundet ud fra den betragtning, at finansministeren, forekommer det mig, tydeligt har gjort det klart for os herinde og alle andre, at vi her blot står med et meget tidligt udkast til en meget løs skitse til første kapitel i en bog, der skal hedde „Skattereform i Danmark“. Jeg synes ikke, det skal behøjdes finansministeren, at han ikke har gjort det så bastant, at mulighederne er låst fast — det er jo ikke sket.

Den økonomiske politik, i hvilken forbindelse vi skal til at snakke skattereform, er jo præget af det, som får nogle til at tale om en finanspolitisk eller en statsfinansiell krise. Det er efter min mening ikke det mest dækkende udtryk for den situation, vi befinder os i. Det mest dækkende udtryk er, så vidt jeg kan vurdere det, at vi her støder på det indtil nu klareste leverede bevis på, at vi lever i et samfund under omdannelse med de følger, vi har set på det økonomiske, herunder det skattepolitiske, område. Det i virkeligheden sandeste, der kan siges om vort samfund og den finansielle krise, vi er i, er, at vi står i et tidehverv, hvor økonomiske problemer har rejst sig som følge af udviklingen. Der er ikke tale om økonomiske problemer skabt af social nød, men om økonomiske opgaver stillet af en forceret velstandsudvikling.

Dette burde egentlig give os anledning til mere at drøfte disse problemer ud fra ønsket om ved fælles bestræbelser at nå frem til det, der kommer til at ligge nærmest den rigtige løsning af denne opgave, for den er så ny og så voldsom, at ingen vel tør sige på forhånd, at man er i stand til ved en enkelt indsats at nå det absolut rigtige.

Denne forcerede velstandsudvikling har bl. a. medført, at vi lever i et samfund, der i allerhøjeste grad er præget af at være et stærkt forbrugende samfund. Vore økonomiske problemer rejser sig ikke først og fremmest som statsfinansielle problemer; de rejser sig først og fremmest som valutariske problemer og som spørgsmål om balance i stigningstakten mellem forbrug og produktion. I et sådant samfund, hvis problemer er skabt af vanskeligheder ved at fastholde balancen i udviklingen mellem forbrug og produktion, må det være helt indlysende selvfølgeligt, at skattelovgivningen i betydelig grad må have indflydelse på forbruget, hvis den overhovedet skal kunne øve nogen afgørende indflydelse på den almindelige økonomiske udvikling.

Det var vist den højtærede finansminister, der for kort tid siden i et foredrag sagde, at vor skattelovgivning har to gamle, anerkendte hovedformål. Det første og helt selvfølgelige er at skaffe dækning for de offentlige udgifter. Det andet — anerkendt af alle partier herhjemme — er at foretage en social udligning derved, at der med forskellig vægt efter evne ydes forskelligt til de fælles opgaver. Til dette er så føjet den tredje hovedopgave, som vi efter min opfattelse indtil nu har lagt for ringe vægt på i vurderingen af vore skatteproblemer, nemlig at føre en effektiv finanspolitik, d. v. s. dirigere forbrug og valutabalance, gennem vor skattepolitik præge den økonomiske udvikling og stimulere eller begrænse den øjeblikkelige aktivitet, alt efter, hvad den øjeblikkelige økonomiske temperatur tilsiger.

Det moderne samfund, som alle gerne vil rose sig af at være tilhængere af, og som vi alle med større eller mindre held giver det udseende af at vi er talsmænd for, forudsætter, at vi har en finanspolitisk mulighed for at påvirke den økonomiske udvikling. Jeg tror ikke, der findes noget moderne industrisamfund, hvor man ikke enten har eller stærkt tilstræber at opnå en sådan finanspolitisk mulighed. Det er nødvendigt at sige, at vi ikke har den i tilstrækkeligt omfang. Det er nemlig noget helt karakteristisk for det moderne industrisamfund, at de økonomiske bevægelser kommer hyppigere, slår hurtigere igennem og som regel er kraftigere i deres udsving, end vi kendte det i det gamle